

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II, JINDŘIŠSKÁ UL. Č. 18. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 Kč.

ROČNÍK XI.

V PRAZE, V LEDNU 1929.

ČÍSLO 1.

Dr. Rudolf Král:

Novoroční 1929.

Do nového desetiletí.

Echa z vítězných fanfár roku jubilejního 1928 ještě nedozněla, vítězných fanfár pro mnohé jiné, jen ne pro stav notářský — onen stav, který prvně ze všech, jak ukázal pragmatický článek našeho duševního vůdce Dra Culíka, přihlásil se se vši otevřeností a upřímností do služeb znovuzrozeného státu a dával mu a dává během prvního desetiletí trvání Republiky k dispozici veškerou svou sílu.

Ani rekapitulace našich úspěchů za uplynulé desetiletí, ani výhledy do budoucnosti nekreslí oně linie racionálního vzrůstu pochopení pro stav notářský a to ne jen pro stav sám, ale speciálně pro interesity širokých vrstev obyvatelstva, v nichž stav notářský má býti pevně zakotven a jeho posice zesilována, podporována, upevňována.

Staré heslo, že notář má býti právním rádcem a bezpečnou poradnou svého okresu, doznává v dnešních dobách dvojznačného řešení, řekl bych spíše dvojího point de vue na řešení této otázky.

Pisatel těchto řádků nechce být žádným soudcem, ale dává nepokrytě výraz svému přesvědčení, že způsobilost k vykonávání úřadu notářského musí býti zvýšena — toho nedocílíme přísnými zkouškami, toho docílíme — podle mého skromného náhledu — pomalou a racionální výchovou svých kandidátů, přihlédajíce již při jich výběru k jich vědecké a morální kvalifikaci, toho docílíme jedině tím, když každý z notářů bude svého kandidáta pokládati za svého spolupracovníka, kterého notář vede; i když kandidát pracuje a at pracuje sebe více, musí míti vědomí, že je veden, aby jednou sám mohl vésti úřad.

Řekl bych k oně stránce dvojznačného řešení, o kterém jsem mluvil zprvu, že kandidáti notářství nemají dosti pochopení pro činnost v politických stranách. Politický život v moderních demokraciích a tudíž též v naší Republice se vklíní do politických stran — tomuto holému faktu my se neubráníme a jedinou cestou pro hájení našich oprávněných zájmů, zájmů jež nejsou jen našimi, ale zájmy veškerého obyvatelstva — je, abychom šli, zejména naši mládež, do politických stran a tam snažila se upozorňovati na naše tužby a snahy, které nejsou nikterak egoistické, nýbrž právě

naopak neseny jsou vždy duchem propter bonum commune.

Já nechci říci našim kandidátům, jděte a dělejte politiku — ale jděte do stran a činností přednáškovou a vzdělávací přibližujte nás lidu a lid nám, sblížujte lid s námi, přesvědčujte jej o oprávněnosti našich požadavků, než konec konců se identifikují se zájmy lidovými a zjednávejte v organisacích politických náležitou odezvu našim spravedlivým a oprávněným požadavkům.

Jinak činnost nás zde několika — bylo by nespravedlivé v tomto článku nevytyčiti vynikající činnost presidenta komorního Dr. Culíka — zůstává stále obmezena jen na zastupování a přednášení komorních usnesení a nemá nebo postrádá onoho živelného proudění sil, které by pracovaly v jednotlivých politických organisacích a právě svou živelností by podporovaly snahy a tužby, jichž nositelkou a reprezentantkou je notářská komora a Spolek notářů československých.

Vznáším opět a znovu důtklivý apel k našemu dorostu, aby tato slova, mluvená ze srdce otevřeného a upřímného, vzal v bedlivou úvahu, poněvadž, pánové, jak já se dívám na věci, my co jsme zde dnes, nějak dožijeme, ale vostra res agitur.

Přímý a otevřený, jaký jsem, nemohu opomenouti ještě druhé stránky problému, námi projednávaného — to je neúčast kolegů z německého tábora na společném řešení našich stavovských záležitostí.

Věnoval jsem v roce právě minulém v tomto novoročním čísle sloupec, který měl býti výzvou ke kolegům z německého tábora ke spolupráci — ovšem, končil jsem, že za kolegy z německého tábora běhati nebudeme. Stal jsem se předmětem invectiv soukromých i veřejných, neodpovídal jsem a neodpovím ani na ty ani na oně. Pánové z německého tábora, ten Čechoslovák Dr. Král — last not least — je právě v úči Vám příliš **noblesní** než aby Vám odpovídal a to ani soukromě, ani veřejně, způsobům z dob rakouských bude nutno v naší nové demokracii pomalu odvykat. Já neznám žádné Hintertreppenpolitik, já mluvím slovy Písma: řeč Vaše budiž ano, ano, ne, ne, a co nad to jest, od ďábla jest!

Nemám ve zvyku stavěti svoji osobu do popředí, ale právě pánové z Vašich řad dovedli se přesvědčiti o mém lidském pochopení pro jejich situaci, kde jsem neselhal ni v jediném případě a mám v té příčině dobrá vysvědčení po ruce: to proto, že jsem se — bláhově ovšem, — domníval, že budete míti dosti pochopení pro znovuzrozený stát! Ale nyní, když vidím, že stavíte po-

žadavky, jakých my za Rakouska nikdy jsme nestavili, že je Vám předhánění se v nacionalistické politice, Vám, kteří máte býti služebníky celému obyvatelstvu o b o u n á r o d n o s t í, že je Vám nacionalistická politika přednější a ne politika stavovská, kterou vedou mužové vážní a osvědčení, kteří znají terrain a veškery současné poměry a kteří s napětím všech sil se snaží náporu na nezadatelná práva stavu notářského odolat — že Vy, v těchto těžkých chvílích odpíráte součinnost a nepracujete s námi v uhájení k a r d i n á l n í c h požadavků stavu notářského stavěním svých separatistických, nacionálních požadavků, o nichž dobře víte, že nikdy v tomto státě splněny býti nemohou, toho Vám, pánové, českoslovenští notáři nikdy nezapomenou.

Vstupujeme do druhého desetiletí Republiky Československé: i kdybych si nevzpomínal na kouzelné a úchvatné verše Vrchlického o »Zemi slzí, krve, myšlenek a činů«, mám jedno vroucí přání a jednu vroucí prosbu ke všem příslušníkům stavu, aby každý podle svých sil a to všemi svými silami pracoval k rozkvětu nám všem nade vše drahé a námi všemi nade vše milované domoviny.

Dr. Karel Skála, vrch. sekční rada min. obchodu :

„Jak vztahuje se zákon o nekalé soutěži na notáře?“

(Výtah z přednášky konané dne 1. prosince 1928 v členské schůzi notářů.)

Vzniká především otázka:

Podléhají vůbec notáři zákonu proti nekalé soutěži a v jakém směru?

Německý zákon otázku tu výslovně nevyřešil a je tam sporná; tvrdí se, že úřední charakter notářů a advokátů nezapadá dobře do rámce zákona proti nekalé soutěži, který má na zřeteli v prvé řadě živnosti výdělečné. Proti tomuto názoru ovšem ozývají se hlasy stále rostoucí a dnes možno za to míti, že i v Německu všeobecně ovládl názor, že advokáti a notáři pod zákon proti nekalé soutěži spadají.

V literatuře byl v příčině té rovněž spor. Tak Rosenthal ve svém díle »Wettbewerbsgesetz« z r. 1922 vylučoval advokáty a notáře ze zákona, avšak v posledním svém vydání téhož díla z r. 1927 notáře a advokáty řadí již pod zákon proti nekalé soutěži.

Původní naše osnova zákona proti nekalé soutěži z r. 1924 ve svém § 43 vylučovala výslovně advokáty a notáře z platnosti zákona, patrně pod vlivem theoretických názorů německých.

O věci rozepsal se advokát Dr. Arnstein v časopisu »Česká advokacie« v říjnu 1924 a navrhuje, aby zákon proti nekalé soutěži vztahoval se na notáře a advokáty, jen pokud by byli objekty závadného činu, nikoliv jeho subjekty, a uvádí k podpoře svého návrhu, že, pokud notář a advokát dopustí se nějakého závadného činu uvedeného v zákoně proti nekalé soutěži, je přý možno nastoupiti proti němu cestu disciplinární, takže zvláštní řízení soudní jeví se tu zbytečným.

Náš zákon proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n. v příčině ad-

vakátů a notářů nemá již zvláštního ustanovení, z čehož jde, že zákon vztahuje se i na tato povolání, bez ohledu na to, jsou-li notáři a advokáti subjekty či objekty závadného činu.

Podléhají tedy u nás notáři i advokáti zákonu proti nekalé soutěži.

Budeme tu lišiti:

1. notář jako subjekt závadného počinu, tedy jako pachatel atd.; žalobcem může býti jiný notář neb jiná osoba;

2. notář jako objekt, poškozený, žalobce; žalovaným může býti tu jiný notář či jiná osoba.

O námětu p. Dra. Arnsteina, aby zákona o nekalé soutěži nebylo lze použiti proti advokátům a notářům, bylo v meziministerských poradách a komisích jednáno, nebyl však uznán schůdným a praktickým z těchto důvodů.

Neobstála námitka, že notáři pro činy v zákoně uvedené mohou býti trestáni disciplinárně. Zákon je rozhodně širší a lze pochybovati, zda disciplinárně bylo by lze stíhati řadu různých přečinů, které nemají charakter ohrožení vážnosti stavu notářského, úcty a kolegiality, které však soutěžitelky nelze označiti za indiferentní. Nad to mohli by se stejnou námitkou vystoupiti i inženýři, stavitelé, lékárníci, lékaři, státní úředníci atd., u nichž rovněž setkáváme se s disciplinárním řízením. Duplicita správního (administrativního) a trestního řízení není nijak neznáma našemu právnímu řádu.

Pomníti sluší, že notář může dopustiti se činu i jako privatus in re aliena ve věcech, které s jeho postavením jako notáře nemají naprosto žádné souvislosti a v takovém případě by pravděpodobně disciplinárního řízení nebylo lze použiti.

Exempce notářů znamenala by jednostranné privilegium, jehož by se domáhaly i jiné stavy a vskutku též v připomínkovém řízení bylo žádáno o tutéž výhodu pro lékaře, lékárníky, zaměstnance atd., jestliže by bylo vyhověno advokátům a notářům, ježto shledáváno bylo v tom jakési nadřazení v poměru k jiným povoláním.

Nelze též přehlížeti nedostatky disciplinárního řízení. Řízení to děje se na základě oznámení kohokoliv, ex offio. Jest ovšem otázka, je-li s výhodou tvořiti tu actio popularis a dáti komukoliv možnost, aby pro různé, třeba smyšlené a bezpodstatné věci vydával notáře nebezpečí a nepřijemnostem disciplinárního řízení. Podle našeho zákona může návrh podati toliko soutěžitel, který o věci má již rozhled a který ve vlastním zájmu nežene věci do krajnosti. Při disciplinárním řízení nemá strana žádné ingerence na řízení, kdežto při řízení podle našeho zákona zůstává ona od začátku až do konce dominus litis. Další nevýhodou disciplinárního řízení jest, že nelze jím uplatňovati a docíliti náhrady škody, jak je to možno podle našeho zákona. Již z toho je patrné, jak je účelno připustiti vedle disciplinárního řízení ještě zvláštní řízení soudní. Jest arcíť jisto, že výsledky toho či onoho řízení budou míti velký význam pro řízení u druhého orgánu zahájené.

Z důvodu toho vyhovuje úplně nynější stav našeho zákona, který ostatně jest v této příčině stejným se stanoviskem rakouského zákona proti nekalé soutěži.

K vůli přehledu budeme v dalším lišiti tyto tři velké kategorie případů, při nichž notář